

**UCHWAŁA NR XXI/114/2026
RADY GMINY WILCZYCE**

z dnia 10 marca 2026 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2025r. , poz. 1153), art. 176 pkt 1 i art.179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2025r., poz.49) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wilczyce.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XLV/329/2023 Rady Gminy Wilczyce z dnia 9 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2026 r.

Przewodniczący Rady Gminy

Jan Roźmiej

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2026- 2028

SPIS TREŚCI

1. Wstęp

1. Podstawy prawne opracowania programu
2. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Wilczyce
1. Analiza SWOT
4. Cele Programu
5. Harmonogram realizacji zadań programu
6. Efekty Programu
7. Odbiorcy Programu
8. Realizatorzy i partnerzy Programu
9. Źródła finansowania
10. Monitoring realizacji programu

WSTĘP

Rodzina jest podstawową grupą społeczną, wpływającą na proces socjalizacji jednostki. Przez uczestnictwo w życiu rodzinnym dziecko uczy się zasad współżycia społecznego, kształtuje swoją tożsamość oraz nabywa umiejętności niezbędne w dalszym życiu.

Rodzina jest pierwszym środowiskiem wychowawczym. Dzieci uczą się tu podstawowych norm – od szacunku do drugiego człowieka po zasady współżycia. Wzorce zachowań rodziców stają się dla dzieci punktem odniesienia w budowaniu własnej tożsamości. W tym procesie kluczowa jest spójność między słowem a czynem – dzieci szybko dostrzegają rozbieżności między deklarowanymi wartościami a realnymi działaniami.

Każdy człowiek pojawia się na świecie w pewnym określonym środowisku społecznym, a jego przedstawiciele mają na niego największy wpływ. To, kim stanie się w przyszłości, w dużej mierze zależy od tego pierwszego środowiska, najczęściej od rodziny, a szczególności od poziomu jej funkcjonowania. Na kształtowanie się osobowości młodego człowieka ma wpływ przede wszystkim to, w jakiej rodzinie się urodzi, jaka jest jej kultura, uznawane wartości i priorytety, jakie realizowane są zasady wychowania oraz jakie postawy rodzicielskie przyjmują rodzice. Rodzina oddziałuje na jednostkę najdłużej i pozostawia w niej najgłębsze ślady, ponieważ w rodzinie tworzą się pierwsze więzi emocjonalne, rodzą się uczucia, dziecko, uczestnicząc w życiu rodziny poznaje wzory zachowań, normy czy zasady postępowania społecznego. Młody człowiek, będąc częścią rodziny przyswaja sobie wiedzę o otaczającym go świecie i to od niego zależy późniejsze jego postępowanie, rozumienie otaczającej go rzeczywistości.

Zdarza się jednak, że funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina nie potrafi samodzielnie sprostać swoim obowiązkom względem dzieci oraz skutecznie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. W sytuacji gdy dobro dziecka jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Występujące w rodzinie problemy często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań i rozwiązań wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka.

Pomoc, powinna opierać się na wspomaganiu osób i rodzin we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania rodziny w społeczeństwie. Rodzina jest zjawiskiem nieprzemijającym, chociaż podlega ewolucji.

Dokonujące się w naszym kraju przemiany, oprócz pozytywnych skutków niosą za sobą zjawiska negatywne, takie jak np. : bezrobocie, utrata stałego dochodu, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej i wiele innych. Czynniki te są często przyczyną zmuszającą rodziny do korzystania z systemu pomocy społecznej. Wiodącym problemem powodującym obniżenie poziomu życia rodzin jest bezrobocie. Długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia jednego lub obojga rodziców oznacza dla rodziny nie tylko obniżenie dochodów lub ich brak, ale pociąga za sobą cały szereg innych problemów, takich jak: poczucie krzywdy, frustracji, izolacji społecznej, pogorszenie stanu zdrowia, narastającą agresję, a także prowadzi do zwiększonego zażywania alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

Zjawiska te często prowadzą do rozpadu rodziny, pogłębiają bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i niejednokrotnie są przyczyną występowania przemocy w rodzinie.

Dlatego, jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych

działań. Rodziny takie wymagają stałego wsparcia i monitorowania przez przedstawicieli różnych grup zawodowych: pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów, policji oraz opiekunów świetlic środowiskowych, itp. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych jej członków.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej.

Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów i możliwości oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pomoc powinna być nakierowana na wsparcie dziecka w rodzinie i w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, organizacji pozarządowych i innych instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka oraz wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej rodzina, otoczenie, środowisko lokalne staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. W przepisach o pomocy społecznej zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednie zaspokajanie potrzeb.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 jest 3 - letnim programem, opracowanym przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach na podstawie posiadanych danych statystycznych pochodzących ze sprawozdań oraz dokumentu zasobów pomocy społecznej.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny stanowi realizację dyspozycji ustawowej - art.176 pkt 1. ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025 roku, poz 49) i jest spójny ze strategią rozwiązywania problemów społecznych Gminy na lata 2024- 2030 poprzez cel strategiczny **nr 1 : Rozwój systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodzin dysfunkcyjnych.**

1. UWARUNKOWANIA PRAWNE

Zgodnie z art.176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 roku, poz. 49) do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie i realizacja gminnego programu wsiarnia rodziny.

Powiązany dokumentem jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2025 roku, poz 1214), określa zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń oraz tryb ich udzielania. Definiuje cel pomocy społecznej, jako „umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia zasoby i możliwości”. Zadaniem pomocy

społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Cel pomocy społecznej, rodzajem problemów i potrzeb, przewidziane zadania koncentrują się przede wszystkim na rodzinie. W ustawie o pomocy społecznej uwzględniono obszary odnoszące się bezpośrednio do rodziny, koncentrując się na działaniach mających zapobiegać i łagodzić skutki różnego typu nieprawidłowości w jej funkcjonowaniu.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE WILCZYCE

Według danych Urzędu Gminy w Wilczycach na dzień 31.12.2025 r. Gminę Wilczyce zamieszkiwało 3 509 osób, w tym 1 737 kobiety i 1 772 mężczyzn. Na przestrzeni ostatnich trzech lat zaobserwować można powolny spadek liczby mieszkańców.

Tabela nr 1

Wyszczególnienie		Liczba osób wg stanu na dzień		
		31.12.2023	31.12.2024	31.12.2025
Ogółem		3585	3538	3509
w tym	kobiety	1771	1753	1737
	mężczyźni	1814	1785	1772

Dane pochodzące z ewidencji ludności Urzędu Gminy w Wilczycach

Łącznie ze świadczeń pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych, bez względu na ich rodzaj, formę i źródło finansowania skorzystało w 2023 roku - 159 rodzin, w 2024 roku – 305 rodzin, w 2025 roku – 208 rodzin.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach wspiera potrzebujące rodziny

W wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i funkcjonowania w warunkach gwarantujących bezpieczeństwo i możliwość rozwoju. Podejmowane działania polegają przede wszystkim na wykorzystywaniu i wzmacnianiu zasobów własnych rodzin i stymulowaniu ich w procesie usamodzielniania oraz wsparcia funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela nr 2

Najczęstsze powody przyznania pomocy	Liczba rodzin w poszczególnych latach		
	2023 r.	2024r.	2025r.
Ubóstwo	51	58	64
Potrzeba ochrony macierzyństwa	16	19	16
- w tym wielodzietności	9	11	10
Bezrobocie	43	42	42
Niepełnosprawność	48	46	39
Długotrwała lub ciężka choroba	49	61	68
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	7	5	6
- w tym rodziny niepełne	5	3	4
- rodziny wielodzietne	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	4	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS w Wilczycach (sprawozdania roczne MRPiPS-03 za lata podane w tabeli)

Najczęstszymi powodami przyznania pomocy społecznej było ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz bezrobocie.

Tabela nr 3

Liczba rodzin objętych pomocą w formie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń alimentacyjnych			
Rodzaj świadczenia	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Świadczenia rodzinne i opiekuńcze	298	292	252

W tym: zasiłek rodzinny z dodatkami	72	59	47
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	10	12	11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach

Dużym problemem, który determinował konieczność objęcia rodziny wsparciem przez Ośrodek Pomocy Społecznej jest bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Dostrzegając te nieprawidłowości Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach zatrudnia asystenta rodziny, który wspiera niezaradnych rodziców w realizacji obowiązków, związanych przede wszystkim z opieką i wychowywaniem dzieci. Wzmacnianie zasobów własnych rodzin ma uchronić dzieci przed ostatecznością, jaką było ich umieszczenie w pieczy zastępczej (w placówkach opiekuńczo - wychowawczych lub rodzinach zastępczych). Tutejszy Ośrodek zatrudnia jednego asystenta rodziny. Liczba rodzin z którymi jeden asystent rodziny mógł w tym samym czasie prowadzić pracę, była uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15-tu rodzin. Wspieranie rodziny było prowadzone za zgodą rodziny oraz z jej aktywnym udziałem. Asystent rodziny pracując z rodziną bazował na jej zasobach własnych, wykorzystywał dostępne źródła wsparcia zewnętrznego i każdorazowo zmierzał do wyposażenia rodziny w kompetencje umożliwiające prawidłowe funkcjonowanie. Udzielał wsparcia w rozwiązywaniu problemów o różnym podłożu, tj. socjalnym, psychologicznym, opiekuńczo – wychowawczym, poszukiwaniu bądź utrzymaniu dotychczasowego zatrudnienia i innych. Ponadto współpracował z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami/osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

Tabela nr 4

Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Liczba rodzin objętych asystentem rodziny w poszczególnych latach	6	3	5

Źródło: dane własne OPS w Wilczycach

W przypadku problemów rodziny związanych z przemocą fizyczną i/lub psychiczną wszczyna się procedurę „Niebieskie Karty”. Procedura „Niebieskie Karty” to skoordynowany system pomocy dla osób, które doznają przemocy domowej. Jest pomocą w zapewnieniu rodzinie bezpieczeństwa; wsparcie w rozwiązywaniu trudnej sytuacji (nie tylko związanej z przemocą, ale np. w uniezależnieniu się od sprawcy w kwestiach materialnych, zawodowych, mieszkaniowych; zapewnia również pomoc psychologiczną, prawną lub inną) obejmuje m.in. monitoring zmieniającej się sytuacji, podejmowanie przez specjalistów działań mających na celu zmianę zachowania sprawcy, poczynając od uświadomienia sprawcy konsekwencji

stosowania przemocy. Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin objętych powyższą procedurą w latach 2023-2025

Tabela nr 5

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w Gminie Wilczyce w latach 2023-2025			
Rok	2023	2024	2025
Liczba	10	16	17

Źródło: dane własne OPS w Wilczycach

Dane uwidaczniają, że na przełomie trzech lat zauważalna jest tendencja wzrostowa w liczbie prowadzonych procedur.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań gminy należy również współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go pierwszy raz w pieczy zastępczej ponosi koszty:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- - 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu w pieczy zastępczej;
- - 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i kolejnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela nr 6 Liczba dzieci z terenu Gminy Wilczyce umieszczonych w rodzinach zastępczych niezawodowych oraz rodzinach zastępczych spokrewnionych.

Rok	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
2023	8 dzieci
2024	10 dzieci
2025	10 dzieci

Tabela nr 7 Odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w latach 2023- 2025

Rok	Kwota odpłatności w złotych
2023	51 137,04
2024	64 710,16
2025	64 063,59

2. ANALIZA SWOT

Ważnym elementem diagnozy jest analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w obszarze wsparcia rodziny.

Analizę SWOT w tym zakresie zawiera poniżej umieszczona tabela:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych służb kontaktujących się z rodziną 2. Działalność profilaktyczna Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 3. Wykwalifikowana kadra pedagogiczna szkół znajdujących się na terenie gminy 4. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego 5. Funkcjonowanie Świetlic Środowiskowych w Pielaszowie i Tułkowicach	1. Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psychiatra, psycholog, terapeuta, doradca zawodowy) 2. Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (finansowej) 3. Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych 4. Bezrobocie i zła sytuacja finansowa 5. Brak dużych zakładów pracy 6. Bierna postawa ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów

6. Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży	
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Kierowanie pomocy do konkretnych adresatów 2. Utworzenie stanowiska pracy asystenta rodziny 3. Kształtowanie ogólnopolskiej polityki prorodzinnej 4. Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę 5. Rosnące wsparcie finansowe od państwa dla rodzin i osób niepełnosprawnych o charakterze socjalnym	1. Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych 2. Postępujący zanik systemu wartości moralnych wśród młodzieży 3. Zanik autorytetów, kryzys wartości rodzinnych, patologizacja społeczeństwa 4. Zmiany zachodzące wewnątrz struktury rodziny, rozluźnienie więzi rodzinnych (rozwoły, separacje, wyjazdy zagraniczne do pracy) 5. Zanik kontaktów bezpośrednich między ludźmi na rzecz pośrednich tj. telefonicznych, internetowych 6. Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów 7. Pozostawanie w sferze ubóstwa, wykluczenia społecznego („zjawisko dziedziczenia biedy”), drastyczny wzrost cen przy stosunkowo niskiej cenie produktów rolnych 8. Uzależnienie członków rodziny od alkoholu lub innych środków 9. Niestabilność prawna dotycząca polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów

3. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Celem głównym Programu Wspierania Rodziny jest :

zapewnienie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej

który będzie realizowany

poprzez następujące cele szczegółowe:

- 1) wspieranie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych
- 2) podniesienie kompetencji i umiejętności wychowawczych oraz opiekuńczych rodziców
- 3) poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno – bytowej.

4. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU

Cele szczegółowe	Zadania	Realizatorzy i partnerzy	Termin realizacji
1. Wsparcie rodzin mających trudności w zaspokajaniu fundamentalnych potrzeb natury materialno-bytowej	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.	- Ośrodek Pomocy Społecznej - Stowarzyszenie Świętokrzyski Bank Żywności w Ostrowcu Św. - Caritas Diecezji Sandomierskiej	2026-2028
	Zabezpieczenie posiłków dzieciom z rodzin posiadających niewystraczające zasoby finansowe w szkołach, przedszkolach oraz świetlicach	- Ośrodek Pomocy Społecznej	2026-2028
	Zapewnienie pomocy materialnej rodzinom z systemu świadczeń rodzinnych, opiekuńczych oraz funduszu alimentacyjnego	- Ośrodek Pomocy Społecznej	2026-2028
	Udzielanie dzieciom i młodzieży realizującej obowiązek szkolny z ubogich rodzin pomocy ustawowej o charakterze socjalnym	- Urząd Gmin	2026-2028
2. Minimalizacja zjawiska dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych, wzmacnianie kompetencji rodzicielskich i zasobów rodzinnych, promowanie zdrowego modelu rodziny	Praca socjalna świadczona w środowiskach pozostających w zainteresowaniu Ośrodka Pomocy Społecznej	- Ośrodek Pomocy Społecznej	2026-2028
	Objęcie wsparciem asystenta rodziny środowisk charakteryzujących się bezradością wychowawczą oraz brakiem zaradności życiowej	- Ośrodek Pomocy Społecznej	2026-2028

	Podniesienie wydolności wychowawczej rodziny poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych, szkoleń, warsztatów, festynów rodzinnych	- Placówki Oświatowe - Bibliotek Publiczna w Wilczycach - Koła Gospodyń Wiejskich	2026- 2028
3. Zapewnienie zróżnicowanych form pomocy dzieciom wzrastającym w środowiskach borykających się z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej	Zagwarantowanie dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych dodatkowej opieki, udzielanie pomocy w nauce, wspieranie w realizacji obowiązku szkolnego, stworzenie możliwości konstruktywnego spędzania czasu wolnego, rozwijania zainteresowań i uzdolnień oraz socjalizacji w grupie rówieśniczej.	- Świetlice środowiskowe jako placówki wsparcia dziennego - Placówki oświatowe - Ośrodek Pomocy Społecznej	2026- 2028
	Współpraca placówek Oświatowych ze specjalistycznymi podmiotami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie w zakresie rozwiązywania trudności wychowawczych i problemów szkolnych.	- Placówki oświatowe - Urząd Gminy w Wilczycach - Ośrodek Pomocy Społecznej - Świetlice środowiskowe - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sandomierzu	2026- 2028
	Realizacja inicjatyw profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży, promowanie zdrowego trybu życia wolnego od uzależnień i przemocy.	- Urząd Gminy w Wilczycach - Ośrodek Pomocy Społecznej - Świetlice środowiskowe - Placówki oświatowe - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Komenda Policji - Zespół Interdyscyplinarny w Wilczycach	2026- 2028

4. Zapewnienie dostępności poradnictwa i wsparcia specjalistycznego	Zagwarantowanie możliwości skorzystania z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, z dziedziny terapii uzależnień)	- Urząd Gminy w Wilczycach - Ośrodek Pomocy Społecznej - Placówki Oświatowe - Punkt konsultacyjny-terapii uzależnień Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wilczycach	2026-2028
5. Rozwój kompetencji specjalistycznej kadry zajmującej się pomocą w rodzinie.	Szkolenia i doradztwo, uczestnictwo w konferencjach specjalistycznych dla pracowników socjalnych, asystentów rodzin	- Ośrodek Pomocy Społecznej - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sandomierzu	2026- 2028

5. EFEKTY PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

1. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny
2. Polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie poczucia jego bezpieczeństwa
3. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemem opiekuńczo - wychowawczym.
4. Przeciwdziałanie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.
5. Wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawy relacji rodzinnych.
6. Rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

6. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami programu będą rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Wilczyce. Program skierowany jest do rodzin i dzieci, doświadczających problemów opiekuńczo – wychowawczych, zagrożonych umieszczeniem dzieci w rodzinie zastępczej lub pieczy zastępczej oraz rodzin, którym zostały odebrane bądź ograniczone prawa rodzicielskie.

2. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny należy do zadań własnych gminy, a tym samym zobowiązuje jednostki samorządowe do realizacji celów w nim zawartych oraz do stymulowania i ukierunkowywania działań na rzecz dziecka i rodziny.

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach w partnerstwie z:

- Urząd Gminy Wilczyce
- Komenda Policji w Dwikożach
- Zespół Interdyscyplinarny w Wilczycach,
- Świetlice Środowiskowe w miejscowościach Pielaszów i Tułkowice
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Placówki oświatowe,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sandomierzu
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Sandomierzu
- Punkt Konsultacyjny – Terapii Uzależnień w Wilczycach
- Stowarzyszenie Świętokrzyski Bank Żywności w Ostrowcu Świętokrzyskim
- Sąd Rodzinny w Sandomierzu
- Powiatowy Urząd Pracy w Sandomierzu
- Caritas Diecezji Sandomierskiej

3. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja działań zawartych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny będzie realizowana i finansowana etapowo i zgodnie z możliwościami finansowymi pochodzącymi z budżetu gminy, budżetu państwa oraz dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych.

4. MONITORING I EWALUACJA REALIZACJI PROGRAMU

Monitoring i ewaluacja programów polegają na systematycznej ocenie realizowanych zadań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez np. zmianę regulacji prawnych, powstanie nowych problemów społecznych.

Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji jest roczne sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny, które w terminie do 31 marca każdego roku jest przedkładane Radzie Gminy w Wilczycach.

Uzasadnienie

Zadaniem własnym gminy, określonym w art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny.

Niniejszy program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Wilczyce w ubiegłych latach.

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami.

Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz przywrócenie im zdolności do wypełniania tych funkcji opiekuńczo-wychowawczych w sytuacjach, gdzie dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną.

Aby skutecznie realizować powyższe zadania konieczne jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę.

Najważniejszą sprawą jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży w taki sposób, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Pozostawienie rodzin bez fachowego dla nich wsparcia i pomocy specjalistycznej może spowodować wzrost zjawiska ich degradacji i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami. Ważne jest by pomoc specjalistyczna (socjalna, prawna) mogła być dla rodzin ubogich bezpłatna.

W pierwszej kolejności rodzina powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co pozwoliłoby zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymulować aktywność własną, wyzwalać potencjał i pozwalać na uczenie się nowych umiejętności.

Pomoc powinna przede wszystkim być nakierowana na wsparcie dziecka w rodzinie i w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu różnych form wsparcia i instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka.

Dotychczas obowiązujący Program Wspierania Rodziny przyjęty uchwałą Nr XLV/329/2023 z dnia 9 marca 2023 r. utracił moc obowiązującą.

W związku z powyższym przyjęcie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 w Gminie Wilczyce jest w pełni uzasadnione.

Uzasadnienie

Do uchwały Nr XXI/114/2026 Rady Gminy Wilczyce z dnia 10 marca 2026 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028

Zgodnie z treścią art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U.z 2025 r. poz.49) do zadań własnych gminy należy min. opracowanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny . Istotnym elementem ustawy jest wprowadzenie lokalnego systemu wsparcia rodzin w tym wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez organizowanie działań o charakterze profilaktycznym dla rodziców i dzieci, działań wspierających w wykonywaniu ról społecznych przez członków rodzin, rozwijanie/wzmacnianie kompetencji rodzicielskich, wsparcie dla bezpiecznego rozwoju dziecka. Rok 2025 był ostatnim rokiem obowiązywania programu opracowanego w 2023 r., w związku z tym zachodzi potrzeba przygotowania programu na dalsze lata. Kompetencje w sprawie uchwalenia programu na podstawie art. 179 ust. 2 w/w ustawy posiada rada gminy.